

Glede aranžma razstave bi pripomnil še, naj bi zaradi lažjega pregleda imele slike zapovrstne številke, ne raztresene kot sedaj. Bilo bi za gledalca mnogo komednejše.

Dr. Jos. Regali.

09690

„Stari Ilija“, narodna igra Ignacija Borštnika, se je igrala v deželnem gledališču. Uprizoril jo je „Ljudski oder“, ki razpolaga z nekaterimi dobrimi domačimi močmi. Igra je prav dobra in se da efektno igrati.

Meško v švedskem prevodu. Švedski publicist Yvar Pettersson pripravlja za tisk sledeča Meškova dela: „Mir božji“, „Slike in povesti“ ter „Ob tihih večerih“. Švedski prevod izide v zabavni biblioteki švedskega učiteljstva v Stockholmu. Pri prevajanju je prevajalcu pomagal naš rojak Fran Krašovec v Kolinu ob R.

Björnstjerne Björnson, slavni norveški dramatik, je umrl v 78. letu, ravno štiri leta za svojim tekmecem Ibsenom, s katerim je stopil tudi v svaštvo, ko se je Ibsenov sin Sigurd poročil z Björnsonovo hčerjo Bergliot. O Björnsonu smo že večkrat pisali. Skandinavski duh je po njegovih dramah in novelah mogočno vplival na svetovno slovstvo. Vsi veliki gledališki odri stoje pod tem vplivom. Björnson ni bil le pesnik, ampak v prvi vrsti socialni politik. Bičal je konvencionalno laž in hinavščino sedanje družbe; njegov ideal je bila republika plemenitih ljudi, v kateri ne bi bilo tlačiteljev in podjarmljenih. Njegova tendenca je vseskozi etična; neki severni črnogledi mysticism, ki se je razvil v Skandinaviji pod vplivom protestantizma, vodi njegove misli. Na vrhuncu je Björnson v svoji drami „Preko naše moči“, ki je prava verska drama in se bavi s problemom čudežev. Björnson je stal vedno na strani onih, ki trpe krivico; zato se je tudi publicistično potegoval za Fince, za Rusine in za Slovake. Do najvišje starosti je ohranil Björnson čudovito delavno silo. Šele pred kratkim je nastopil z novo dramo „Kadar trta cvete“ in zadnje dni je še pisal članke za časnike.

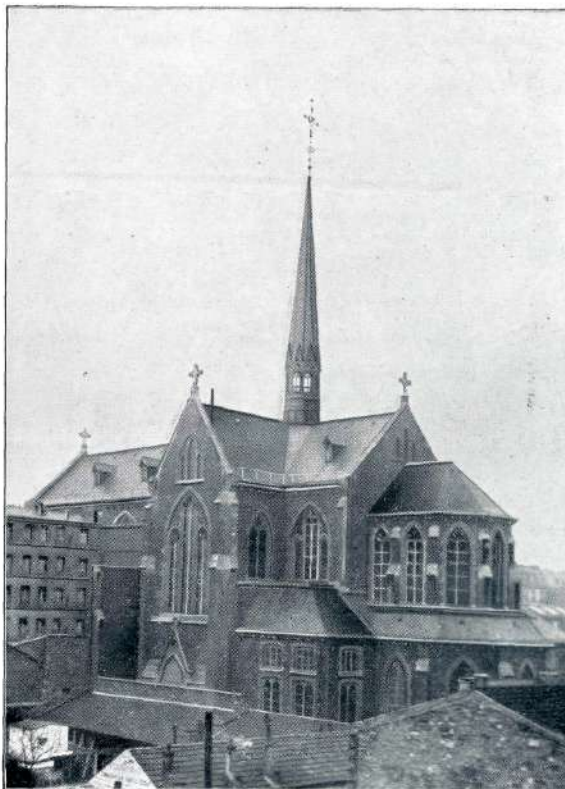
09690

Naše slike.

~ Naš krasni Bohinj se lepo razvija. Odkar je stekla po njem nova železnica, se je že mnogo zgradilo. Ob Bohinjskem jezeru je duhovsko podporno društvo poleg cerkvice sv. Duha postavilo lično zgradbo za letovišče (str. 193) V tem mirnem planinskem kotu si bo mogel marsikdo popraviti od prenapornega dela utrujene živce.

Dantejeva jama v Tolminu. Dante v Tolminu? Da. Kakor smo pisali že v uvodu „Divine Commedie“ (Dom in Svet, 1910, str. 37), se je Dante v dvajsetletni dobi prognanstva mudil nekaj časa tudi v Tolminskem gradu. Da je bil v Istri in je videl Pulj, sledi brezdvomno iz IX. speva njegovega Pekla, kjer v vrsticah 113. nsl. pripoveduje o mrtvaškem polju, ki ga je ondi videl. A da je prišel noter v Tolmin? Upamo, da se nam bo v zadnji številki letošnjega Dom in Sveta, ki prinese zadnje speve Pekla, posrečilo dokazati še več, da je bil namreč tudi na Cerknjskem jezeru in v Postojnski jami, a zdaj nas zanima le, kako je prišel v Tolmin? Vsi ti kraji, Tolmin, Postojna, Cerknica, so bili takrat pod oblastjo oglejskih patriarhov, torej Italijanov, in sicer pride v tem slučaju v poštev patriarh Ottobono (1302 do 1318). Ta mož ni imel sreče na svojem patriarškem prestolu, ker mu je venomer delal preglednico goriški grof Henrik (1304—1323) in mu odvzel dohodke raznih župnij in gradov,

med drugimi tudi Postojne in Tolmina. V tisti dobi si moramo torej misliti v Tolminskem gradu grofa Henrika ali pa njegovega oskrbnika. Toda sta li Dante in grof Henrik bila znanca? Da. Koncem oktobra leta 1316. je grof s sijajnim spremstvom obiskal v Veroni glavarja gibelinov, Can Grande, ki se je pri njem, kot svojem najtolsšem pokrovitelju tedaj mudil Dante. Z zgodovinskega stališča torej ni mogoče oporekati naši trditvi. Pa tudi ime „Dantova jama“, ki je že stoletja staro, glasno priča, da jo je pesnik obiskoval; kajti kako naj bi bilo drugače ondotno prebivalstvo, čisto slovensko, brez pojma o starem laskem slovstvu, prišlo do tega naziva? — Pokojni prof. Rutar (Zgodovina Tolminskega, Gorica, 1882, str. 31) je slišal od ljudi tole pripovedko: Dante

KULTURNI BOJ V FRANCIJI: CERKEV REDEMPTORISTOV V PARIZU, OD FRAMASONOV PRODANA ZA EN FRANK (96 VINARJEV)

se je ponoči gostil z gospodo, vitezi in grajskimi gospemi v gradu, podnevi pa je mnogo bival v jami, ki je po njem dobila ime „Dantova jama“ (ali Zalaška jama). O mraku so ga baje videli v rdeči obleki sedečega pred jamo. — Alfred Bassermann pristeva v svoji lepi knjigi, Dantes Spuren in Italien, München, Dantejevo jamo na Tolminskem prav odločno med kraje, ki jih je posetil Dante.

Halleyev komet (str. 220) se bliža zemlji od dne do dne. Kmalu bomo skupaj in komet nas bo pogladil s svojim repom. Mi tega ne bomo čutili, ker je tvarina kometova tako tenka, da še na ozračje nima nobenega vpliva. Pač pa utegnemo videti zanimive nebe prikazni. Razne oblike imajo jedra komete. Tako vidijo čitatelji na str. 221 jedro Donatovega komete iz l. 1858,